

TOIMINTAKERTOMUS

2022

**Maaseudun Työnantajaliitto MTA ry
Landsbygdens Arbetsgivareförbund LAF rf**

**MAASEUDUN
TYÖNANTAJALIITTO**

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2022 oli Maaseudun Työntantajaliiton 77. toimintavuosi, jonka aikana liiton jäsenpalvelu ja edunvalvontatyö jatkui suurimmalta osin entiseen tapaan, mutta uusilla toimintamalleilla COVID19 pandemian jatkuessa jo kolmatta vuotta. Etätöyöhön oli jo totuttu eikä juuri mitään tapahtumia tai kokouksia järjestetty muualla kuin sähköisten kanavien kautta ensimmäisen puolen vuoden ajan. Helmikuussa koimme uuden järkytyksen kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja sota syttyi Euroopassa. Pandemia unohtui ja jäi taka-alalle, keväällä alettiin jo liikkumaan hiukan enemmän ja syksyllä toimistotyö muotoutui hybridiversioksi, missä olimme pääosin toimistolla tai lähityössä, mutta muutamalla etätöyöpäivällä viikossa.

MTA:n jäsenistö koostuu maaseutuelinkeinojen, puutarha-alan, viher- ja ympäristörakentamisalan sekä turkistuotantoalan työntantajista. Vuoden aikana 67 työntantajaa liittyi jäseneksi ja jäsenyys päättyi 56 työntantajan osalta. Jäsenmäärä kasvoi 25 jäsenyydellä ollen 1 379 vuoden lopussa, tässä luvussa oppilaitokset ovat mukana.

Tiivis yhteistyö jatkui eri toimijoiden kanssa ja nyt sodan vaikutukset olivat pääsyynä. MTA, Teollisuusliitto, tuottajayhdistykset, ministeriöt, rajavartiostolaitos, aluehallintoviranomainen ja Maahanmuuttovirasto jatkoivat edellisten vuosien aikana syntyneitä tiivistä yhteistyötä ja työvoimapula sai uudet kasvot kun osa Suomessa olevista työntekijöistä palasivat Ukrainaan ja heidän perheenjäsenensä vastaavasti pakenivat sotaa Suomeen. Euroopassa otettiin käyttöön tilapäisen suojelun direktiivi, jonka turvin ukrainalaiset saivat myös oikeuden työskennellä kaikissa EU:n maissa.

Taloudelliset vaikutukset MTA:n toimialoihin ja koko yhteiskuntaan pahenivat sodan myötä, satokesä oli parempi kuin edellisvuotena, mutta kansainvälisen talouskehityksen myötä energia-, lannoite- ja polttoainekustannukset jatkoivat kasvamista. Kaikesta huolimatta liiton jäsenpalvelu ja edunvalvontatyö jatkui entiseen tapaan, mutta työmäärä lisääntyi jälleen kerran kesän lähestyessä, kun kausityövoiman saatavuusongelma realisoitui tällä kertaa sodan takia. Sodan vaikutukset näkyivät myös siinä, että ensimmäistä kertaa historiassa, puutarha-alan kasvihuoneet joutuivat painimaan lomautusten kanssa, eli järjestimme siksi monta lomautus-menettelyä koskevaa luentoa.

Myös työntantajien imagokysymykset johtivat uusiin yhteistyöhankkeisiin kun välittäjät hyödynsivät sotatilannetta ja alan yrityksiä joutuivat esitutukintaan ihmiskauppaepäilyistä. Perustettiin tuottajayhdistysten keskuudessa turvallisen rekrytoinnin ryhmä ja tuotettiin turvallisen rekrytoinnin tarkistuslista työntajien ja työntekijöiden käyttöön. Teollisuusliiton kanssa suunniteltiin Hermes-puhelinsovellus sekä työntajien että ulkomaalaisten työntekijöiden käyttöön. Osallistuimme myös eri toimialayhdistysten hankkeisiin, jotka koskivat työntajien imagoa ja osaamista. MTA näkyi myös eri medioissa edellisten vuosien tapaan. Markkinointiin panostettiin myös tietoisesti tätä kautta.

Myös tavanomainen yhteistyö MTA:n ja jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen välillä jatkui edelleen.

MTA:n ja MTK:n väliseen yhteistyösopimukseen perustuva työntajaja-asioiden puhelinneuvonta jatkui MTA:n toteuttamana ja työntajakoulutuksiin osallistumalla. MTA päätti jatkaa tukeansa rekrytointiyhtiö Töitä Suomesta toiminnalle. MTA:n henkilöstö oli kertomusvuoden aikana mukana Kauppapuutarhaliiton, Puutarhaliiton, Viher- ja ympäristörakentajat ry:n, Hedelmän ja marjanviljelijäin Liiton, Suonenjoen marjanviljelijänyhdistyksen, Marjanosaamiskeskuksen, Maitoyrittäjien, Pro Agrian, Atrian, Närpes Grönsakerin, MTK:n ja SLC:n tuottajaorganisaatioiden, alojen koulujen ja yritysten tilaisuuksissa, myös uusissa tilaisuuksissa. Osa yhteistyöstä johtui tänäkin vuonna keskuskauppojen työehtovaatimuksista ja sertifiointijärjestelmien käyttöönotosta, johon osallistuimme yrittäjiä kouluttamalla. Osallistuimme ennätysmäärään luentotilaisuuksia, eli 39 tilausluentoon. Yhteistyösopimuksen perusteella MTA osallistui EK:n työelämä-

vaikuttajaryhmän toimintaan ja loppuvuodesta alkoikin vaikeaksi muodostuva työehtosopimusneuvottelukierros viennin aloittaessa neuvottelut syyskuussa.

Geopa-COPA:n jäsenenä MTA osallistui EU-tason yhteistyöhön työnantajien kesken sekä sosiaaliseen vuoropuheluun. Toimitusjohtaja jatkoi GEOPA:n johtokunnassa ja hänet valittiin uudestaan johtokuntaan joulukuun vuosikokouksessa seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Toimistojen välinen pohjoismainen yhteistyö toteutui tänä vuonna toimitusjohtajien välisellä yhteydenpidolla sähköpostitse ja kokouksella Tukholmassa.

Jäsenkunnalle suunnatussa toiminnassa keskityttiin työsuhdeasioita koskevaan tiedotukseen, neuvontaan ja koulutukseen. Koulutustilaisuudet olivat jäsenille maksuttomia ja järjestettiin etänä, mutta myös kolme Työsuhdeasian päivää kun pandemiarajoitukset viimein hellitti. Extranet-jäsensivuston käyttöä ja sisältöä pyrittiin edelleen lisäämään ja aloitimme kotisivujen uudistamisprojektin. Lisäsimme myös jäsenmateriaalien kieliversioita. MTA osallistui vuoden aikana neljään näyttelytapahtumaan ja teki muutamia yrityskäyntejä paikan päällä.

Työmarkkinaelämässä alkoi syyskuussa työnantajapuolen koordinoima liittokohtainen sopimuskierron, jossa ei saavutettu neuvottelutuloksia vielä tämän toimintavuoden aikana. Viennin määrittelemä ”yleinen linja” ei ollut vielä muodostunut, kun MTA:n ja Teollisuusliiton neuvottelut käynnistettiin joulukuussa 2022.

Vuoden yleiset lainsäädäntöprojektit eivät edenneet suunnitellussa ajassa, koska yhteiskunta keskittyi edelleen pandemian ja sodan vaikutusten ehkäisemiseen ja siihen reagoimiseen, mutta yhteistoimintalain, perhevapaiden ja kilpailukieltosopimusten uudistaminen saatiin päätökseen.

Liiton talous kehittyi kertomusvuoden aikana normaalisti, säästimme edelleen matkakustannuksissa ja tilaisuuksien järjestämisessä. Jäsenmaksukertymä ei kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna, mutta toteutimme 20 % jäsenmaksualennuksen pandemian takia. Liiton taloudellinen tila oli kuitenkin vakaalla pohjalla, mutta tulevaisuuteen suhtauduttiin varovaisuudella, tällä kertaa Ukrainan sodan takia. Liiton henkilökunnan määrä (viisi henkilöä) oli ennallaan vuoden 2022 aikana.

Sanonta ”Tempora mutantur, nos et mutamur in illis” -> ajat muuttuvat ja me muutamme niiden mukana, on liiton toiminnan kannalta aina ajankohtainen. Tähän lisään vuoden 2022 osalta; Slava Ukraini!

Helsingissä maaliskuun 3. päivänä 2023

Kristel Nybondas, toimitusjohtaja

YLEINEN TALOUSKEHITYS

Kansantalous

Joulukuun 2022 tiedotteessa Suomen Pankki korosti talouskasvun piristyneen maailmanlaajuisesti alkuvuonna 2022, kun koronarajoituksia purettiin ja pandemia alkoi väistyä ihmisten mielistä. Venäjän hyökkäys Ukrainaankin hyydytti kasvua. Suomen Pankki ennusti joulukuussa, että talous kasvaa Suomessa 1,9 % vuonna 2022 (Suomen Pankki).

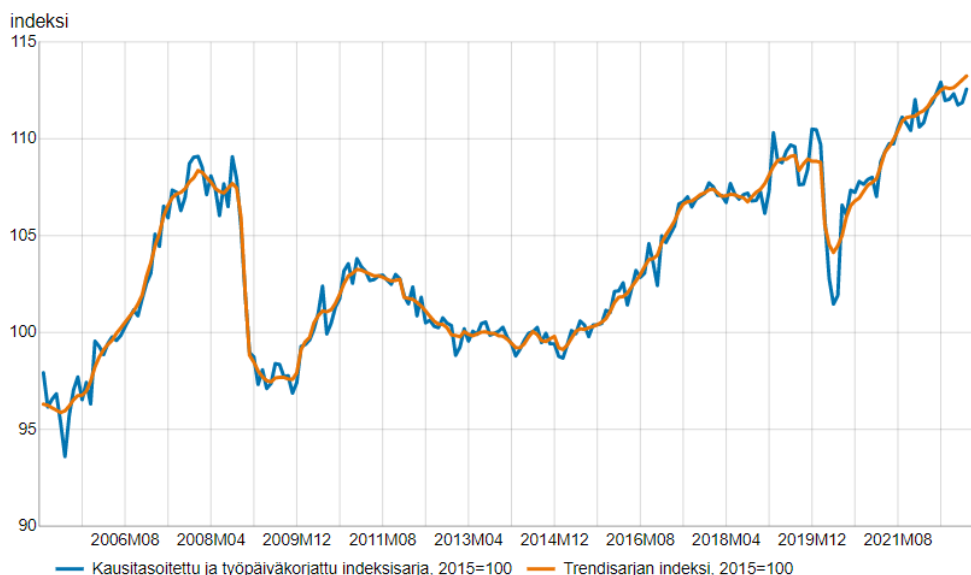
Vuonna 2023 talous ajautuu lievään taantumaan, ja BKT supistuu 0,5 %. Taantuman syynä ovat Venäjän hyökkäyssodan kärjistämä energiakriisi ja elinkustannusten nopea nousu. Kasvu elpyy 1,1 prosenttiin vuonna 2024, kun talouden vastatuulet laantuvat. Vuonna 2025 talouden kasvu on 1,5 % (Suomen Pankki).

Inflaatio on kiihtynyt vuonna 2022. Sodan vuoksi energian saatavuus on aikaisempaa heikompaa, ja se on nostanut sähkön ja polttoaineiden hintoja tuntuvasti. Kallis sähkö ylläpitää korkeita hintoja etenkin tulevina talvikuukausina. ”Nopea inflaatio ja heikentyvä ostovoima leikkaavat yksityistä kulutusta lähivuosina. Heikentyvä ostovoima ja nopeasta inflaatiosta seuraava korkojen nousu osuvat etenkin velkaantuneisiin kotitalouksiin, jotka voivat joutua supistamaan kulutustaan selvästi”, sanoo Suomen Pankin ennustepäällikkö Meri Obstbaum. Nopea inflaatio heikentää kuluttajien ostovoimaa sekä kuluttajien ja yritysten luottamusta talouteen. Suuren taloudellisen epävarmuuden, heikkojen talousnäkökymien ja rahoituksen kallistumisen vuoksi yritykset ovat varovaisia investointipäätöksissään (Suomen Pankki).

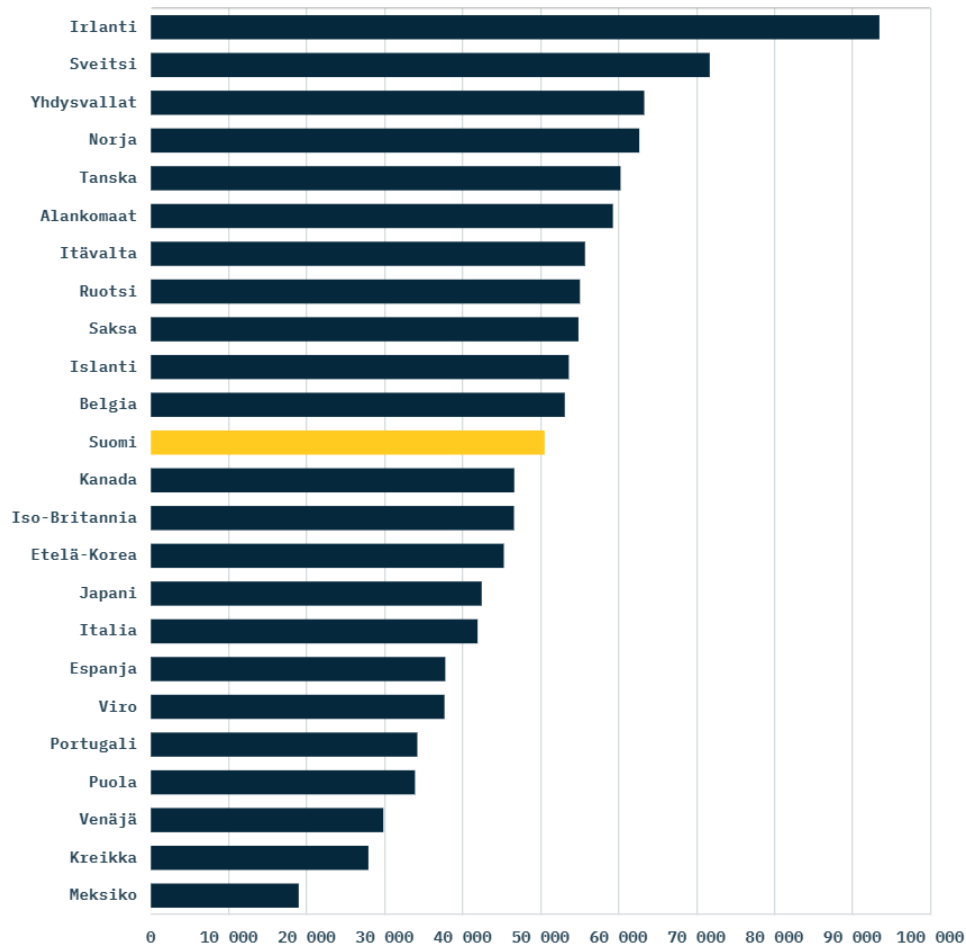
Raaka-aine- ja komponenttipula sekä kansainvälisen rahtiliikenteen häiriöt helpottuvat vähitellen. Inflaatio hidastuu 5 prosenttiin vuonna 2023, ja vuosina 2024–2025 inflaatio jää jo 2 prosentin tuntumaan (Suomen Pankki).

Julkisen talouden menot pysyvät tuloja suurempina tulevina vuosina. Väestön ikääntyminen lisää hoito- ja hoivakuluja, ja samalla velan korkomenot kasvavat. Julkisen talouden vajetta paikataan velkaa ottamalla. Velkasuhde kasvaa huomattavasti vuodesta 2024 alkaen ja päättyy lähelle 75:tä prosenttia vuoden 2025 lopulla. Julkisen talouden korjausliike vaatii merkittäviä menoleikkauksia ja veronkorotuksia tulevina vaalikausina. Suomen Pankin arvio kestävyysvajeesta on noin 4 % suhteessa BKT:hen (Suomen Pankki).

Tuotannon volyymi 2005–2022, trendi ja kausitasoitettu sarja (Tilastokeskus)

Bruttokansantuote henkeä kohden eräissä OECD-maissa (EK):

Lähde: OECD 22.2.2022

Työllisyys

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä oli vuoden 2022 joulukuussa 2 605 000 (virhemarginaali $\pm 33 000$), mikä oli 10 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2022 joulukuussa 187 000 (virhemarginaali $\pm 24 000$), mikä oli saman verran kuin vuoden 2021 joulukuussa. Työllisiä miehiä oli 36 000 vähemmän ja työllisiä naisia 46 000 enemmän kuin vuoden 2021 joulukuussa.

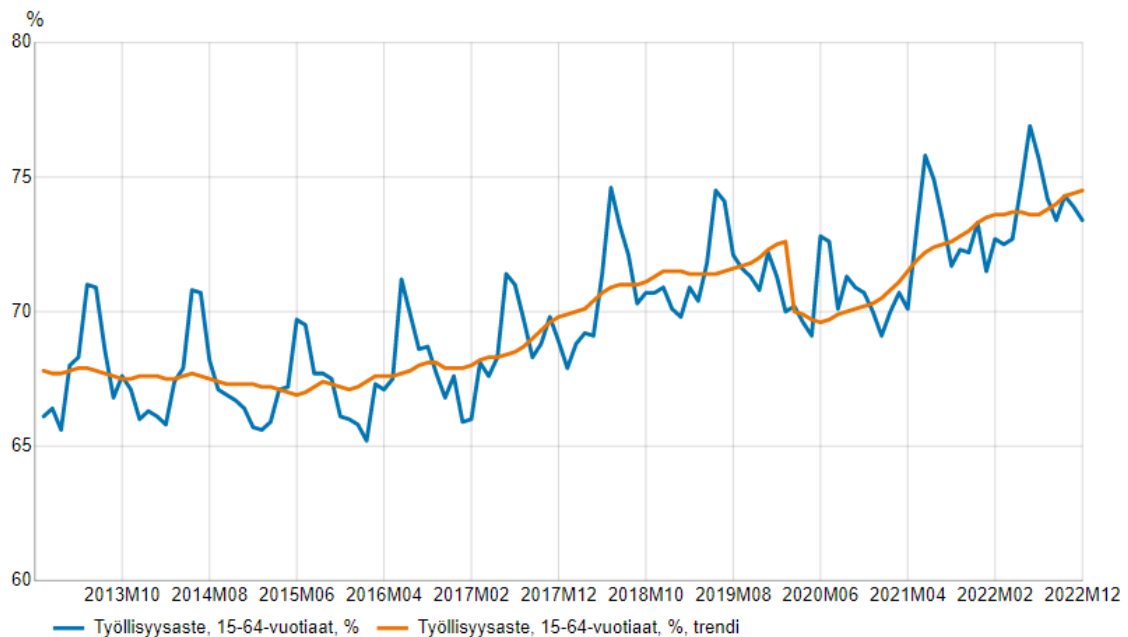
Työttömyysaste, eli työttömien osuus työvoimasta, oli joulukuussa 6,7 prosenttia, mikä oli sama vuotta aiemmin. Miesten työttömyysaste nousi 0,5 prosenttiyksikköä 7,2 prosentista 7,7 prosenttiin ja naisten työttömyysaste laski 0,5 prosenttiyksikköä 6,2 prosentista 5,7 prosenttiin.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä 50 300, kun vuotta aiemmin määrä oli 59 100. Vuoden 2022 aikana avoimia työpaikkoja oli keskimäärin 68 000, kun vuonna 2021 määrä oli 58 000. Avoimien työpaikkojen määrän vuosikeskiarvo oli suurempi kuin koronapandemiaa edeltävänä vuotena 2019, jolloin niitä oli keskimäärin 50 000.

Vuonna 2022 avoimena olleista työpaikoista keskimäärin 61 prosenttia oli työnantajan oman arvion mukaan vaikeasti täytettäviä, kun vuonna 2021 vastaava osuus oli 57

prosenttia. Avomien työpaikkojen lukumäärässä tapahtui toimialakohtaisia muutoksia, joista keskeisimpiä olivat avointen työpaikkojen lukumäärän väheneminen toimialaryhmässä kauppa, kuljetus ja varastointi, majoitus- ja ravitsemistoiminta (G-I) sekä kasvaminen teollisuuden toimialoilla (B-E).

Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2013/11–2021/11, 15–64-vuotiaat (Tilastokeskus)

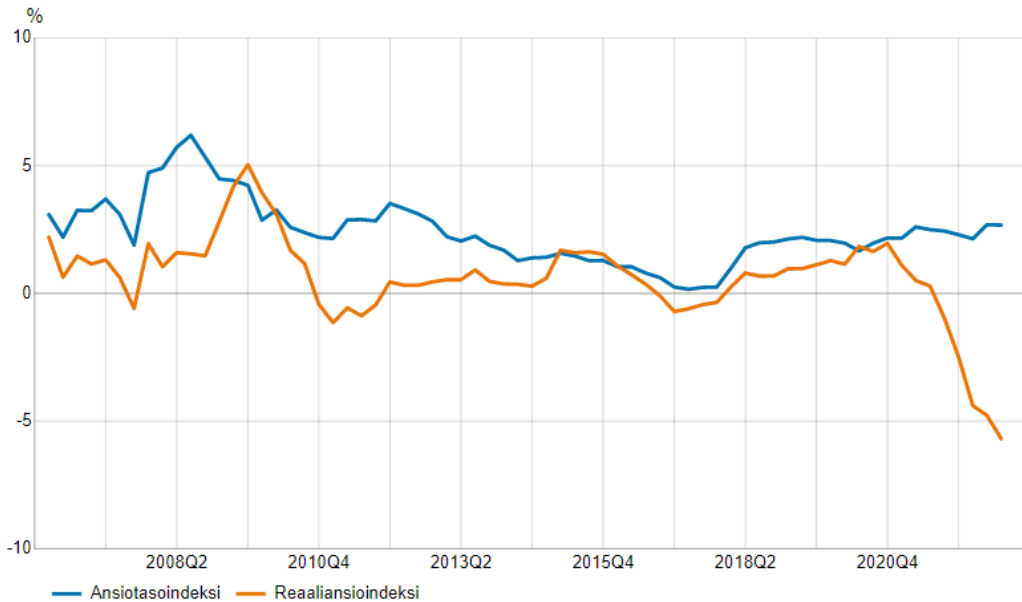

Palkat ja ansiot

Kokoaikaisten palkansaajien nimellisansiot kohosivat Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 loka-joulukuussa edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2022 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli 2,4 prosenttia ja reaaliensiot laskivat 4,4 prosenttia.

Säännöllisen ansion indeksi kuvaa ansiotasoindeksiä paremmin pysyvää ansiomuutosta, sillä se ei huomioi tulospalkkioita eikä työehtosopimukseen perustuvia kertaeriä. Kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen ansion indeksi nousi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 loka-joulukuussa 2,5 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yksityisellä sektorilla kasvua oli 2,6 prosenttia, valtiolla 2,3 prosenttia ja kuntasektorilla 2,0 prosenttia.

Ansiotasoindeksi ja reaaliensiot 2006/1–2022/4, vuosimuutosprosentti

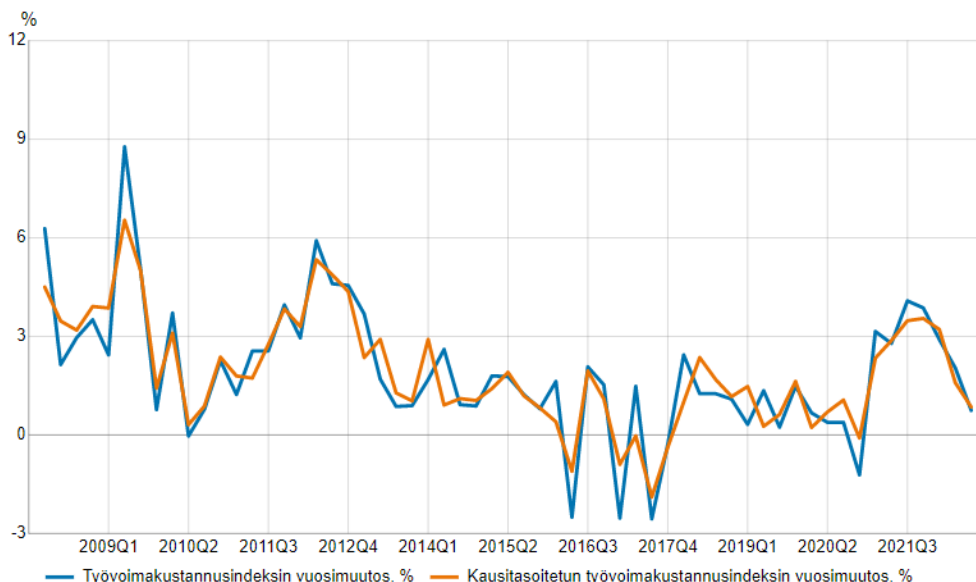

Työvoimakustannukset

Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2022 heinä-syyskuussa 0,7 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset nousivat vuoden 2022 heinä-syyskuussa 2,5 prosenttia vuoden takaisesta.

Työvoimakustannusindeksi mittaa työvoimakustannusten muutosta tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehty työaika sisältää sunnuntai- ja ylityötunnit, muttei palkallisen vapaan tunteja, kuten vuosilomien, arkipyhien tai palkallisen sairauspoissaoloajan tunteja. (Tilastokeskus).

Työvoimakustannusten vuosimuutos yksityisellä sektorilla edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä (Tilastokeskus)

Inflaatio

Tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 9,1 prosenttia. Marraskuussa inflaatio oli myös 9,1 prosenttia. Joulukuussa kuluttajahintoja nosti vuoden takaiseen verrattuna eniten sähkön hinnan, asuntolainojen keskikoron ja kulutusluottojen korkojen nousu sekä dieselin hinnan nousu. Kuluttajahintojen nousua vuoden takaisesta hillitsi eniten ei-korvattavien reseptilääkkeiden halpeneminen. Vuoden 2022 keskimääräinen inflaatio oli 7,1 prosenttia.

TYÖLAINSÄÄDÄNTÖ

Vuoden 2022 aikana tuli voimaan ja valmisteltiin seuraavia työnantajien kannalta tärkeitä lakimuutoksia.

Kilpailukieltosopimuslainsäädäntöä uudistettiin viimein. Työsopimukseen voidaan sopia kilpailukieltosopimuksesta työsuhteen päättymisen jälkeiselle ajalle. Työnantajan velvollisuus maksaa korvausta työntekijälle kilpailukieltorajoituksesta koskee jatkossa kaikkia kilpailukieltosopimuksia riippumatta niiden kestosta. Kilpailukieltosopimus ei sido työntekijää, jos työsuhde on päättynyt työnantajasta johtuvasta syystä. Tällöin ei työnantajalla ole myöskään korvausvelvollisuutta.

Perhevapaaudistus hyväksyttiin joulukuussa 2021 ja astui voimaan elokuussa 2022. Perhevapaaudistuksen tavoitteena on perhevapaiden tasaisempi jakautuminen, mikä ennen kaikkea tarkoittaa, että isät käyttäisivät oikeuttaan perhevapaisiin nykyistä enemmän. Uudistuksella toteutetaan myös ne muutostarpeet, jotka johtuvat EU:n työelämän tasapaino - direktiivistä. Muutoksilla pyritään edistämään miesten ja naisten tasa-arvoa työelämässä sekä helpottamaan työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Yhteistoimintalaki uudistettiin kokonaisuudessaan ja uusi laki astui voimaan 1.1.2022. Uudistuksen tarkoituksena on kehittää työpaikoille toimintakulttuuria, jossa työnantaja ja henkilöstö toimisivat yhteistyön hengessä toistensa oikeuksia ja velvollisuuksia kunnioittaen ja ottamalla samalla huomioon sekä yrityksen tai toimipaikan että työntekijöiden edut. Lailla kehitetään henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia yrityksen päätöksenteossa silloin kun se koskee heidän työtään, työolojaan ja asemaansa yrityksessä. Lailla turvataan myös riittävä ja oikea-aikainen tiedonkulku työnantajan ja henkilöstön välillä.

Työehtodirektiivin täytäntöönpano ja nollatuntisopimukset

Ns. työehtodirektiivin tarkoituksena on parantaa etenkin epävarmemmissa työsuhteissa työskentelevien asemaa edistämällä turvatumia ja ennakoitavampia työehtoja. Direktiivin säännökset koskevat muun muassa työnantajan velvollisuutta antaa työsuhdetta koskevia tietoja työntekijälle, koeaikaa, kilpailevan toiminnan kieltoa sekä vaihtelevan työajan sopimuksia (nollasopimukset). Lisäksi direktiivissä on työntekijän oikeussuojaa koskevia säännöksiä. Työsopimuslakiin tuli 1.8.2022 muutoksia koskien vaihtelevaa työaikaa, selvitystä työsuhteen keskeisistä ehdoista ja työntekijän pyynnöstä annettavaa tietoa turvaavammasta työaikamuodosta.

Hallituksen esityksen valmistelu, työehtosopimusten rajariitojen ratkaisumekanismiin liittyvät kysymykset -työryhmä

Tarkoituksena on kartoittaa työehtosopimukseen liittyviä rajariitoja ja niiden syitä sekä selvittää työriitojen sovittelujärjestelmää. Sen on laadittava esityksensä hallituksen esityksen muotoon. Selvitystyön tarkoituksena oli kartoittaa työehtosopimukseen liittyviä rajariitoja ja niiden syitä. Sen tarkoituksena oli myös esittää keinoja ja mekanismeja, joilla riitojen ratkaisemista voidaan helpottaa, rajariitoihin liittyviä työrauhahäiriöitä ehkäistä ja joilla esille tuleviin riitoihin voidaan löytää työmarkkinoiden toimivuutta edistävät ratkaisut.

Whistleblower-direktiivin täytäntöönpano

Uuden lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Eduskunta hyväksyi 2.12.2022 lain Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022). Uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2023.

Kausityöasetuksen muuttaminen

Ehdotetaan lisättäväksi kausityöasetukseen luonnontuotteiden kerääminen. Luonnontuotteiden keruun ottaminen kausityöasetuksen piiriin tarkoittaa sitä, että yrityksen ja kerääjän on järjestettävä suhteensa työsopimuslain mukaiseksi työsuhteeksi, jotta oleskeluoikeus kausityön perusteella voidaan myöntää.

Hallituksen esitys laiksi työsopimuslain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta

Työsopimuslakia täsmennettäisiin ottaen huomioon työn murroksesta aiheutuvat haasteet työsuhteisen työn ja yrittäjänä tehtävän työn väliselle rajanvedolle.

Hallituksen esitys laiksi yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Tavoitteena on selkeyttää yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 4 §:n työntekijän henkilötietojen keräämistä koskevaa sääntelyä. Hallituksen esitys (HE 35/2022) annettiin eduskunnalle 24.3.2022.

Työaikalakiin ja työsopimuslakiin tulee 1.1.2023 muutoksia koskien 55 vuotta täyttäneiden työntekijöiden osa-aikatyötä ja muutosturvaa.

Työnantajan on järjestettävä työt osa-aikatyön mahdollistavalla tavalla silloin, kun 55 vuotta täyttänyt, työnantajan palveluksessa vähintään kolme vuotta ollut työntekijä haluaa lyhentää säännöllistä työaikaansa. Jos työntekijä on irtisanomishetkellä täyttänyt 55 vuotta ja työsuhde on yhdenjaksoisesti tai yhteensä enintään 30 päivää kestävin keskeytyksin kestänyt vähintään viisi vuotta, työllistymisvapaan pituus määräytyy uusien määräaikojen mukaisesti. Lisäksi työnantajalla on velvollisuus tiedottaa työntekijälle, joka irtisanomista oimitettaessa on täyttänyt 55 vuotta ja jonka työsuhde on yhdenjaksoisesti tai enintään yhteensä 30 päivää jatkuvien keskeytyksin kestänyt vähintään viisi vuotta, tämän oikeudesta muutosturvakoulutukseen sekä muutos-turvarahaan

TYÖMARKKINATAPAHTUMIA

Valtakunnansovittelijana jatkoi 6.8.2022 asti Vuokko Piekkala, jonka jälkeen uudeksi valtakunnansovittelijaksi valittiin Anu Sajavaara.

Valtakunnansovittelijan toimistolla sovitteltiin 26 työriitaa vuonna 2022.

Liittokohtaiset neuvottelut 2022

Syksyllä alkoi työnantajapuolen koordinoima liittokohtainen sopimuskierron, jossa ei saavutettu neuvottelutuloksia vielä tämän toimintavuoden aikana, eli viennin määrittelemä ”yleinen linja” ei ollut vielä muodostunut, kun MTA:n ja Teollisuusliiton neuvottelut käynnistettiin joulukuussa 2022. Suurin kiista oli palkankorotustaso, eli kaikkien alojen osapuolet olivat esityksissään hyvin kaukana toisistaan. Koko yhteiskuntaa koskeva kustannuskriisi ja inflaation ”paluu” kansantalouteen aiheutti suuria paineita molemmiin puolin neuvottelupöytää. Keväällä kunta-ala teki myös historiallisen neuvotteluratkaisun sitoa tulevat palkankorotukset viennin yleiseen linjaan. Tähän ratkaisuun yksityisen puolen työmarkkinaosapuolet olivat hyvin tyytymättömiä.

MTA – Teollisuusliitto neuvottelut

MTA:n ja Teollisuusliiton väliset työehtosopimusneuvottelut käynnistettiin 15.12.2022 ja ne jatkuvat tammikuussa 2023. Tekstimuutoksia työstettiin ensin työryhmässä toimistojen välillä ja työehtosopimusvaliokunnat kokoontuivat ennen varsinaisten neuvotteluiden alkamista. Ennen neuvotteluita sopimuskaudella toiminut työryhmä sai työehtosopimustekstien selkeyttämisen ja uudelleen järjestämisen työ päätökseen ja uusi työehtosopimus osaksi neuvotteluprosessia. Uutta tälle kierrokselle oli MTA:n hallituksen päätös neuvottelukunnan laajentamisesta marjanviljelijöiden suuntaan koska heihin oli pandemian ja sodan aikana kohdistunut paljon negatiivista julkisuutta ja koettiin tärkeäksi osallistaa heitä työehtojen sopimisprosessiin.

JÄSENKUNTA

Viiden viimeisen vuoden aikana jäsenmäärä on muuttunut seuraavasti (jäsenmäärä vuoden lopussa):

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Maaseutuelinkeinot	916	924	935	954	996
Puutarha-ala					
Kauppapuutarhat	235	236	224	224	220
Taimitarhat	30	30	30	29	26
	<u>265</u>	<u>266</u>	<u>254</u>	<u>253</u>	<u>246</u>
Viherrakennusala					
Viherrakennusyritykset	75	65	63	66	65
Turkistuotantoala					
Turkistilat	53	50	48	42	36
Rehukeskukset	11	11	11	10	9
	<u>64</u>	<u>61</u>	<u>59</u>	<u>52</u>	<u>45</u>
Metsäala	5	5	7	7	7
Yhteensä	1 325	1 321	1318	1354	1359

Oppilaitosten palvelusopimuksen piirissä oli 20 maatalous- ja puutarhaoppilaitosta kertomusvuonna. Palvelusopimus sisältää oppilaitosten harjoitteluvalvojen käyttöön laaditun yhteenvedon työehtosopimusmääräyksistä, luennointiaun ja muiden neuvontapalvelujen antaminen samalla tavoin kuin jäsenille. Palvelusopimuksen vuosimaksu oli 110 euroa.

MTA:n jäsenyönantajien palveluksessa olevien työntekijöiden määrä oli vuoden 2022 aikana seuraava:

	Vakituiset työntekijät	Määräaikaiset työntekijät	Yhteensä
Maaseutuelinkeinot	2112	7 113	9225 + 763
Kauppapuutarhat	1 839	2 193	4 032 + 107
Taimistot	111	253	364 - 11
Viherrakennusyritykset	394	269	663 - 224
Turkistilat	104	40	144 - 236
Rehukeskukset	101	23	124 - 16
Muut	15	6	21 - 20
Yhteensä	4676	9 897	14573
Muutos	+ 89	+ 274	+363

HALLINTO JA TOIMISTO

HALLITUS

Vuonna 2022 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtaja: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, Ansari-Yhtymä Oy, Luumäki (puutarha-ala)

Varapuheenjohtaja: Maanviljelijä Anssi Laamanen, (maaseutuelinkeinot), Juvan Muumaa, Juva (maaseutuelinkeinot)

varajäsen: maanviljelijä Hanna-Mari Mähönen, Koivurannan tila, Tuovilanlahti

Maaseutuelinkeinot:

Tilanhoidtaja Mikael Jensen, Söderlångvik gård, Kemiönsaari
varajäsen: maanviljelijä Aarne Schildt, Bosgård Oy, Porvoo

Maanviljelijä Timo Heikkilä, Heikkilän tila, Rusko
varajäsen: maatilayrittäjä Noora Räsänen, Kolarinpellon marjatila, Kurjala

Maanviljelijä Riku-Sippo Uotila, Naistenlinna Oy, Kangasala
varajäsen: toimitusjohtaja Juuso Hulmi, Agrikumppanit Oy, Alastaro

Puutarha-ala:

Taluspäällikkö Jenni Rantanen, Huiskulan Puutarha Oy, Turku
varajäsen: Toimitusjohtaja Juha Oksanen, Oksasen puutarha Oy, Turku

Toimitusjohtaja Tomi Tahvonen, Puutarha Tahvoset Oy, Raasepori
varajäsen: toimitusjohtaja Inari Jansson, Harviala Oy, Harviala

Viher- ja ympäristörakentamisala:

Toimitusjohtaja Mikko Jaakkola, Viherrakenne Jaakkola Oy, Forssa
varajäsen: toimitusjohtaja Katja Hyvönen, Viherpalvelut Hyvönen Oy, Lahti

Turkistuotantoala:

Toimitusjohtaja Lasse Paavola, E-P:n Minkinrehu Oy, Seinäjoki
varajäsen: toimitusjohtaja Peter Björkskog, Oy Nyko Ab, Nykarleby

Hallitus kokoontui vuonna 2022 kahdeksan kertaa. Hallitus käsitteli kokouksissaan sille sääntöjen mukaan kuuluvat sekä muut ajankohtaiset asiat.

Hallituksen työvaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Anssi Laamanen, Tomi Tahvonen, Mikko Jaakkola ja Kristel Nybondas.

Vaalivaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Kristel Nybondas sekä syyskokouksen valitsemina toimitusjohtaja Olavi Järvenpää (viher- ja ympäristörakentamisala) ja maanviljelijä Henrik Jensen (maaseutuelinkeinot).

TILINTARKASTAJAT

KPMG Oy: Tilintarkastaja Mika Laijoki, KHT
Varatilintarkastaja KPMG Oy:n tarvittaessa nimeämä henkilö.

TYÖEHTOSOPIMUSVALIOKUNNAT

Työehtosopimusaloittain muodostettuihin valiokuntiin kuuluivat vuonna 2022 seuraavat henkilöt:

Maaseutuelinkeinojen valiokunta:

Niels Borup
Timo Heikkilä puh.joht.
Juuso Hulmi
Mikael Jensen
Anssi Laamanen
Hanna-Mari Mähönen
Arne Schildt
Noora Räsänen
Riku-Sippo Uotila

Puutarha-alan valiokunta:

Albert Grotenfelt
Pasi Hakkarainen, puh.joht.
Juha Oksanen
Jenni Rantanen
Tomi Suominen
Tomi Tahvonen

Viher- ja ympäristörakentamisalan valiokunta:

Katja Hyvönen
Mikko Jaakkola, puh.joht.
Olavi Järvenpää
Anssi Koskela
Esa Lahtinen

Turkistuotantoalan valiokunta:
Peter Björkskog
Jorma Kauppila
Marko Meriläinen
Lasse Paavola puh.joht.
Esa Rantakangas

Sopimusalojen valiokuntien työskentelyyn osallistuvat lisäksi liiton toimitusjohtaja ja asiantuntijat.

TOIMIHENKILÖT

Toimiston henkilökunta vuoden 2022 lopussa:

Toimitusjohtaja Kristel Nybondas, OTM (4.10.2010 – 30.9.2019 asiantuntija, 1.10.2019 - toimitusjohtaja)

Asiantuntija Minna Marttila, OTM (6.6.2019 -)

Asiantuntija Manuela Tallberg-Nygård, FT, MMM, agronomi (1.10.2019 -)

Toimistovastaava Heidi Nemlander, tradenomi (1.2.2021 -)

Siivooja Jonna Turunen, (1.12.2009 -)

Toiminnanjohtaja Kari Immonen (Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:ssä 2.5.1991 lähtien) on osallistunut MTA:n jäsenten metsäalan työehtosopimusta koskevan neuvonnan ja tiedotuksen hoitamiseen järjestöjen väliseen yhteistyösopimukseen perustuen.

LIITON EDUSTUKSET

Työnantajaorganisaatioiden yhteiset toimielimet

EK:n työelämä vaikuttajaryhmässä työehtosopimusneuvottelukierroksen aikana:
toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Metsäalan työehtosopimusneuvottelukunta: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Julkisten viranomaisten toimesta nimetyt toimielimet

Työsuojelurahaston valtuusto (STM): toimitusjohtaja Tomi Tahvonen, toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Työtuomioistuin (OM): toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Opetushallitus- osaamisen ennakointifoorumi (luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö): varatoimitusjohtaja Henrik Bos

Opetushallitus- työelämätoimikunta: maanviljelijä Anssi Laamanen

Työ- ja elinkeinoministeriö: Ulkomaalaisten työntekijöiden ja yrittäjien työehto- ja lupavalvonta-asioiden neuvottelukunta: Kristel Nybondas(jäsen) ja Pasi Hakkarainen(varajäsen)

Muut organisaatiot ja toimielimet

Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen asiakkaiden neuvottelukunta: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, toimitusjohtaja Olavi Järvenpää

Maatalousalan turvallisuustyön työalatoimikunta (Työturvallisuuskeskus):
puutarhayrittäjä Marit Strömberg, toimitusjohtaja Kristel Nybondas, asiantuntija Minna Marttila

Töitä Suomesta Oy:n Advisory board: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Kansainväliset toimielimet

EU-maiden maataloustyönantajajärjestöjen ryhmä, Geopa/Copa:

toimitusjohtaja Kristel Nybondas (johtokunnan jäsen)

**Maatalouden palkansaajien sosiaalisia kysymyksiä käsittelevä sosiaalialogikomitea
Geopa - Effat:**

Yleiskokous ja työryhmät: toimitusjohtaja Kristel Nybondas ja puheenjohtaja Pasi Hakkarainen

LIITON TALOUS

Liiton talous perustui kertomusvuonna jäsenmaksutuloihin. Syyskokouksen vahvistama jäsenmaksu oli edelleen 0,52 % työntekijöille edellisenä vuonna maksetusta palkkasummasta sekä 0,26 % vuokratyövoimasta maksetusta kustannuksesta. Yli 168.188 euroa ylittävistä palkkasummasta jäsenmaksu on 0,44 %. Vähimmäisjäsenmaksu oli 95 euroa vuodessa. Enimmäisjäsenmaksu oli vahvistettu 5.046 euroksi. Tänä vuonna annettiin 20 % alennus jäsenmaksuun pandemian takia.

Kauppapuutarhaliitto ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ja Taimistoviljelijät ry ovat yhteistyösopimukseen perustuen maksaneet yhteisjäsenmaksut, joilla on alennettu kyseisellä toimialalla sovellettavaa jäsenmaksuprosenttia sekä määrätyn palkkasumman alapuolelle jääneet työnantajat kokonaan vapautettu MTA:n jäsenmaksusta. Järjestely koskee niitä MTA:n jäsenyönantajia, jotka ovat myös edellä mainittujen liittojen jäseniä.

Vuonna 2022 jäsenmaksuja kertyi seuraavasti (euroa):

	2022	2021	
Maaseutuelinkeinot	327 606,92	347 370,08	-6,0 %
Puutarhat	202 601,29	216 088,90	-6,7 %
Taimitarhat	18 783,19	21 593,68	-15,0 %
Viher- ja ympäristörakentajat	54 550,10	62 136,89	-13,9 %
Turkistilat	20 825,18	27 897,77	-34,0 %
Rehukeskukset	13 112,27	15 862,93	-21,0 %
Muut jäsenmaksut	4 380,05	4 408,41	-0,6 %
Yhteensä	641 859,00	695.359,00	- 8,3 %

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenmaksutulot laskivat 8,3 prosenttia, mutta annettiin 20 % alennus jäsenmaksuihin. Tilinpäätöksen tulos vuodelta 2022 muodostui kuitenkin ylijäämäiseksi johtuen toteutuneiden palkkasummien budjetoitua paremmasta kehityksestä, alkuvuoden säästöistä matka-, kokous ja koulutuskustannuksissa sekä hallituksen sijoituspäätöksistä.

TOIMITILAT

Liiton toimisto on sijainnut vuonna 1977 ostetussa huoneistossa os. Annankatu 31- 33 C 48, 00100 Helsinki.

YHTEISTYÖSOPIMUKSET

MTA on solminut yhteistoimintasopimuksia jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Toimialajärjestöjen ja MTA:n välisellä yhteistyöllä pyritään edistämään kyseisten toimialojen työnantajien järjestäytymistä. MTA:n voimassa olevat yhteistoimintasopimukset:

Yhteistoimintasopimus Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton kanssa alan työmarkkina-asioiden hoidosta vuodelta 1973.

Sopimus metsäalan työmarkkina-asioiden hoitamisesta Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa vuodelta 1975.

MTA:n ja Hedelmän- ja Marjanviljelijäin Liiton (HML) välillä 1990 solmittu yhteistoimintasopimus, jonka perusteella HML:n jäsenet ovat kausityövoimaa koskevien työsuhteiden osalta MTA:n neuvonnan piirissä.

Yhteistyösopimus Tilastokeskuksen kanssa maatalousalojen palkkatilastoinnista uudistettiin vuonna 2015 siten, että Tilastokeskuksen aloitteesta maatalousalojen palkkatilastointi on siirtynyt Tilastokeskuksen otantakyselyksi ja MTA:n suorittama tiedustelu on päätynyt.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Kauppapuutarhaliiton kanssa vuodelta 2001.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Taimistoviljelijät ry:n kanssa vuodelta 2001.

MTA:n ja MTK:n välinen työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus vuodelta 2004, jonka perusteella MTK:n jäsenillä on mahdollisuus päästä neuvontapalvelun piiriin.

Elinkeinoelämän keskusliiton ja MTA:n välinen yhteistyösopimus vuodelta 2005. Sopimuksen tarkennuksen perusteella vuonna 2021 MTA:n edustaja osallistuu EK:n työelämävaikuttajaryhmään työehtosopimusneuvottelukierrosten aikana työnantajien koordinoinnin takia.

Työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus SLC:n kanssa vuodelta 2011.

Yhteistyösopimus Suonenjoen seudun marjanviljelijäyhdistyksen kanssa vuodelta 2014.

Yhteistyösopimus Viher- ja ympäristörakentajat VYRA ry:n kanssa uudistettuna vuodelta 2014.

LIITTOKOKOUKSET

Kevätkokous pidettiin 22. huhtikuuta etäkokouksena Microsoft Teams-ohjelmiston välityksellä. Sääntömääräisinä asioina kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2021 tilinpäätös ja päätettiin vastuuvapauden myöntämisestä.

Syyskokous pidettiin 15. joulukuuta hotelli Lepolampi, Espoo. Syyskokous hyväksyi talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja vahvisti jäsenmaksut, hallituksen jäsenten kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot sekä valitsi tilintarkastajat seuraavalle vuodelle. Syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen.

Syyskokous valitsi myös hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuosille 2023 – 2024 erovuoroisten tilalle.

TYÖSUHDEASIOITA KOSKEVA NEUVONTAPALVELU

Työehtosopimusten ja työlainsäädännön muutoksista ja ajankohtaisista aiheista on tiedotettu sopimusalaakohtaisin jäsenkirjein. Vastaava informaatio on lähetetty myös ruotsinkielisenä. Extranet-jäsensivujen käyttöä on markkinoitu jäsenille ja suurin osa jäsenkunnasta on extranetin piirissä. Jäsensivuilla kaikki tiedotemateriaali ja työsuhdeasiain lomakkeet ovat sähköisessä muodossa ja vapaasti tulostettavissa. Kieliversioita on lisätty. Jäsensivujen uudistaminen aloitettiin kesällä ja jatkuu edelleen.

Järjestettiin myös entistä useammin yrityskohtaisia neuvontatilaisuuksia Teamsin välityksellä ja muutama paikan päällä, jäsenen pyynnöstä.

Yrityskohtaisia erimielisyys- ja tulkinta-asioita käsiteltiin yhdessä ammattiliittojen, työsuojeluviranomaisten ja asianajotoimistojen kanssa. Tyypillisimpiä erimielisyyden aiheita olivat työsuhteen päättymistilanteet, lomautukset, urakkapalkka, ylityökorvaukset, muut palkkasaatavat ja työaikakysymykset.

KOULUTUSTOIMINTA

Jäsenille tarjottiin ilmaisia koulutuspäiviä Teams-yhteyksin ja paikan päällä Tampereella ja Seinäjoella, yhteensä 10 koulutustilaisuutta. Osallistujia oli yhteensä 226 (vuonna 2021: 143) henkilöä, 218 Teamsissä ja 48 kolmessa läsnäolotilaisuudessa (näistä kolmas oli ruotsinkielinen johon useampi perui tulonsa luentopäivänä sairauden takia eli läsnä oli vain muutama henkilö). Liiton toimihenkilöt ovat kertomusvuoden aikana luennoineet eri sopimusaloilla toimivien järjestöjen tilaisuuksissa, kuten ProAgrian, MTK:n ja SLC:n tuottajaliittojen järjestämällä maaseutuyrittäjien kursseilla, Puutarhaliiton, Närpes Grönsakerin, Hippoksen, HML:n, SSMY:n, FIFUR:n ja VYRA:n seminaareissa sekä oppilaitosten harjoittelua ja työssäoppimista koskevissa tilaisuuksissa sekä yrittäjäkoulutusta tarjoavien oppilaitosten tilaisuuksissa. Koulutettiin myös työsuojeluviranomaisten tarkastajia työehtosopimusten palkkaustulkinnoista. Näiden luentojen yhteismäärä oli 39 tilaisuutta.

JÄSENYDEET

Liitto kuului 2022 jäsenenä seuraaviin organisaatioihin:

Geopa/Copa
Helsingin Kauppakamari
Kotimaiset Kasvikset ry
Maitoyrittäjät ry
Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry
Svenska Lantbrukssällskapetens Förbund
Työtehoseura

NÄYTTELYIHIN OSALLISTUMINEN

MTA osallistui vuonna 2022 neljään näyttelytapahtumaan:

- Farmari Jyväskylässä kesä- ja heinäkuun taitteessa

- Lepaa elokuussa
- Maatalouskonemessut lokakuussa Helsingissä
- Hippoksen messut marraskuussa Vermon raviradalla Espoossa

MTA:n näyttelyosastolla esitellään liiton toimintaa ja markkinoidaan jäsenyyttä. Samalla on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen liiton nykyisten jäsenten kanssa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismainen yhteistyö

Asiantuntija Manuela Tallberg-Nygård ja toimitusjohtaja Kristel Nybondas osallistuvat kokouksiin. Tänä vuonna läsnäkokous pidettiin Tukholmassa, johon Manuela Tallberg-Nygård osallistui. Toimitusjohtaja piti vuoden aikana yhteensä kolme Teams-kokousta Ruotsin kanssa ja muiden kanssa oltiin sähköpostilla yhteydessä. Muut pohjoismaiset yhteistyökumppanit ovat Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (MA), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere GLS-A Tanskasta, Gröna Arbetsgivare Ruotsista sekä NHO Mat og Drikke Norjasta.

EU-tason yhteistyö: Geopa-Copa ja sosiaalinen vuoropuhelu EFFAT:n kanssa

Vuoden 2022 aikana työnantaja- ja työntekijäosapuolen välisissä sosiaalisen vuoropuhelun kokouksissa käsiteltiin edelleen mm. komission käynnistämää pimeän työn foorumia (Undeclared Work Platform), lähetettyjä työntekijöitä, EU:n maatalouspolitiikan vaikutuksia työllisyyteen, sääolosuhteiden vaikutusta työskentelyyn(kuumuus) ja Ukrainan sodan vaikutuksia Euroopassa.

Geopa-Copan puitteissa keskusteltiin niistä monista työnantajiin vaikuttavista direktiivihankkeista jotka edelleen ovat meneillään ja myös implementoitu Suomessa vuoden 2022 aikana(mm. työsuhteen ehtojen todentamisdirektiivi ja sosiaalisten oikeuksien pilari, palkka-avoimuus- ja vähimmäispalkka-hankkeista). Käsitelimme huolestuneena hanketta vähimmäistulosta ja CAP tukien ehdollistamisesta työnantajavastuun kautta. Vuosikokousosallistujien määrä tippui vuosina 2021 ja 2022 johtuen pandemiasta ja sotatilanteesta ja tätä käsiteltiin johtokunnassa suurella ymmärryksellä, koska koko Eurooppa on näinä vuosin taistellut samojen taloudellisten ja työvoimapulaongelmien kanssa ja EU:n järjestötyö on jäänyt sivummalle. Silti todettiin, että tämä yhteistyö on yhä tärkeämpi yhteisten viestien läpisaamiseksi komissiolle ja muille EU:n päättäjille. Geopa vahvasti lausui ja lobbasi työvoiman liikkuvuuden ja kausityövoiman liikkuvuuden puolesta ympäri Eurooppaa sekä tuki tilapäisen suojelun direktiiviä. Geopa osallistuu myös European Employers Networkin yhteistyöhön ja Business European yhteistyöhön.

Geopan puheenjohtajana toimi 2022 Joseph Lechner Ranskasta. Toimitusjohtaja Kristel Nybondas osallistui kokouksiin johtokunnan jäsenenä ja valittiin tehtävään uudestaan joulukuun vuosikokouksessa vuosiksi 2023-2024. Geopan johtokunnassa ovat lisäksi edustajat Italiasta, Ruotsista, Espanjasta, Itävallasta ja Tšekistä.

TULEVA KEHITYS

MTA:n strategia

Missio

MTA tukee työnantajana toimimista maaseutu-, puutarha-, viherrakennus- ja turkistuotantoaloilla, joilla kasvien, eläinten ja muiden biologisten organismien hyödyntäminen asettaa erityisvaatimuksia työnantajatoiminnalle ja työehdoille.

Visio

MTA on asiantunteva, hyödyllinen ja aikaansa seuraava työmarkkinoiden toimija, johon työnantajat haluavat järjestäytyä.

Liittokohtaisiin neuvotteluihin perustuvat **työehtosopimukset** ovat MTA:n osalta voimassa 31.1.2023 asti, eli neuvottelut MTA:n ja Teollisuusliiton välillä jatkuvat tammikuussa 2023.

Yleisenä lähtökohtana työnantajapuolella on liittokohtaisten sopimusten uudistaminen vientiteollisuuden toimiessa päänavaajana. MTA:n neuvottelupöydässä oli neuvotteluiden alkaessa joulukuussa muutamat tekstiehdotukset ja tekstityöryhmän rakenneuudistus. Päämääränä on kuitenkin mahdollisen maltilliset yeiskorotukset taloustilanteen takia.

MTA jatkoi tänä vuonna myös yhteistyötä rekrytointiyhtiö Töitä Suomesta Oy:n kanssa, koska työvoiman saatavuusongelma korostui sotatilanteen vuoksi ja se vaatii ylipäänsä pitkäjänteisyyttä. Ulkomaisten työntekijöiden välittäjäongelma nousi rekrytoinnissa ajankohtaiseksi ja tästä alkoi uudenlainen yhteistyö viranomaisiin ja ministeriöihin. Tämä yhteistyö jatkuu erilaisissa työryhmissä. Työnantajien imagon ja ongelmien tunnistamisen ja koulutuksen kannalta on tärkeää osallistua näihin projekteihin ja tuleviin lakihankkeisiin. Liitto osallistuu myös videon tuottamiseen yhdessä Länsi-Suomen TE-toimiston kanssa, jonka tarkoituksena on houkutella työntekijöitä Suomeen. Hallitus päätti myös vuonna 2023 selvittää mahdollisuudet tehdä sosiaalisen median kampanja nuorten ihmisten houuttelemiseksi aloillemme.

Osallistumme eri tuottajayhdistysten omiin hankkeisiin myös kouluttajina.

Työlainsäädännössä saatiin yhteistoimintalakia, perhevapaita ja kilpailukieltosopimuksia vihdoinkin uudistettua. Kausityöasetukseen ehdotettiin kiireellisellä aikataululla loppuvuodesta muutosehdotus, jonka työstäminen tulee viemään aikaa. Lobbaus poliittisiin päättäjiin yhdessä mm. Hedelmän- ja Marjanviljelijöiden sekä Suonenjoen Marjanviljelijäyhdistyksen kanssa jatkuu edelleen. Myös vuoden 2023 työvoiman saatavuus on taattava. Monet muutkin lakihankkeet, joita ylempänä on lueteltu, kaipaavat seuraamista.

Jäsenille työnantaja-asioita koskevan **palvelun** tarve on kasvanut. Muutokset lainsäädännössä ja työehtosopimuksissa ja niiden oikea soveltaminen edellyttää käytännössä omasta työnantajaliitosta saatavaa neuvonta-, tiedotus- ja koulutuspalvelua. Aluehallintoviranomaiset jatkavat maatalous- ja puutarha-alaan kohdistuvat tarkastukset. Tämä on myös yleiseurooppalainen hanke. Toimialoille syntyy silti uusia työnantajayrityksiä, vaikka yritysten kokonaismäärä alasta riippumatta supistuu tai pysyy ennallaan. Maatalousalan taloudellinen tilanne on kuitenkin historiallisen huono, joten liiton pitää varautua, että tämä voi näkyä jäsenmaksukertymässä, siksi päätimme jälleen kerran alennuksesta jäsenmaksuun, mutta pienempänä kuin vuonna 2022. Ulkomaisen työvoiman lisääntyvä käyttö ja sitä koskevat säännökset luovat myös tarvetta työnantajaliitosta saatavalle informaatiolle. Päivitämme esim. kausityöoppaan ja marjan- ja hedelmänviljelijöiden työsopimuslomaketta urakkapalkkaliitteineen, sekä apuvälineenä excelohjelman urakkapalkan hinnoittelun oikeellisuuden todentamiseksi. Aiomme jatkossa myös työnantajien pyynnöstä lisätä materiaalien kieliversioita. Extranetin kautta tapahtuvaa jäsentiedotusta pyritään saamaan entistä kattavammaksi ja tuotamme yhä enemmän materiaaleja myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vuonna 2022 päivitimme kausityöoppaan yhdessä Teollisuusliiton, HML:n ja SSMY:n kanssa ja olimme Teollisuusliiton aloitteesta mukana Hermes-hankkeessa.

Jäsenkoulutusta tarjotaan edelleen ilmaisina tilaisuuksina. Työsuhdeasioiden päiviä ja Teams-koulutuksia järjestetään sekä keväällä että syksyllä suomeksi ja ruotsiksi. Uudet työehtosopimukset ja neuvotteluissa sovitut muutokset ovat keskeisiä teemoja vuoden 2023 aikana. Koulutuspalveluja ostetaan tarvittaessa muilta asiantuntijoilta. Koulutusta toteutetaan myös yhteistyössä toimialajärjestöjen ja viranomaisten kanssa.

MTA:n **taloudelliset resurssit** perustuvat jäsenmaksutuloihin. Jäsenkunnan kasvattaminen ja uusien toimialojen kartoittaminen sisältyy kaikkeen työnantajaliiton toimintaan. Kaikilla nykyisillä jäsen-toimialoilla on kasvupotentiaalia järjestäytymisastetta nostamalla. MTA:n markkinointiin on varauduttu myös talousarviossa. MTA:n ja sen jäsenkunnan piirissä toimivien toimialajärjestöjen välistä yhteistyötä pyritään lisäämään ja tiivistämään. Myös työnantajapuolen sisäistä yhteistyötä ylläpidetään.

Strategian mukaisesti toimiva edunvalvonta ja hyvä jäsenpalvelu perustuvat liiton hallinnon, toimivan johdon sekä henkilöstön tehokkaaseen työskentelyyn sekä hyvään keskinäiseen yhteistyöhön.

Helsingissä 16. päivänä maaliskuuta 2023

HALLITUS